xxxi De morte vdelloldis sanmonialis. xxxii De morte eunpidi cellerarij nri. xxxiii De morte eunpidi monachi nri que richwin uocaunt. xxxiiii De morte gregorij armenij que mar defuncta uocauit. xxxv De comisso de anna q̃ ppter obulum reuis est ad corpus. xxxvi De monacho qui ppter puellam moriens exuejtur phibr e mrayo padisu. xxxvii De aue strazburgense cui anima ad corp reduit. xxxviii De magistro thoma theologo q diablin uidit in morte. xxxix De usurario mercense cui mortuo qrumena cui denarijs ꝛ sepulta ꝛ. xl De usurarja in fregene q mortua denarios numerantes inuitabat. xli Item de usurarja de bachem cui aia a demonib in specie conuiuij ewisa e. xlii De theodico usurario q moriens denarios mastieauit. xliii De morte walteri clerici dispensatoris lichfaij ppe sui bunyensis. xliiii De morte godefridi canonici sci andree in colonia. xlv De morte hermanni scti decanij in colonia. xlvi De morte legisti in saxonia cui moriens lingua diuinitus substracta e. xlvii De henrico rustico q moriens uidit in pti suo lapidem igneum in mne p quem agiue alienos primo substraxerat. xlviii Item de rustico cui diabolus palum igneum intra in os moriens minabat ob eandem culpam. xlviii De clerico mortuo q rediens se iudicatum ꝛ in manu impiorum fuitum exclamauit. l Item de clerico moriente q se tubam in sernalem audiuisse testabatur. li De morte comitis fulkensis hereticj ob blasphemiam occisi. lii De morte iohis dani q diablin uidit in morte. liii De quodam seruo qm duo canes cum se epm simularet laceruerunt. liiii De morte bnardi monasteriensis q sororem suam occidit. lv De latronib colonie in rotis positis. lvi De rustica qui p morte in sepulchro greuebant. lvii De subita morte cujdam co

usi conspiratoris. lviii De morte canonici q uelatam sanmonialem stupriauit. lviii De morte puelle in cui sepulchro canes se inuicem momordebant. lx De muliere maga qm de canones fuisse rebant. lxi De hospitalario q se ipm in aquis suffocauit. lxii De matrona agonizante qm mors deserens elicuit uxori stante in uali. lxiii Item de monstro q in specie femine interfecit familiam duarum ciuium cum in eis respicere. lxiiii Item de monstro qd bumme de uno sepulchro exiuit ꝛ aliud intrauit. lxv De monacho q in alta cadens expiauit. dum legeret ewangelium. uigilare quia nescitis. ꝛ certa. ꝛ de morientib.

Incipit undecima distinctio. j.

Hdecima hora diei solet trahi ad occasum. Hec est etas decrepita que morti uicina e. Non sine mysterio in undecima distinctione de morientib; tractandum suspicor. quia undenarius eo qd denarium in quo precepta legis diuine ꝛ sistunt. primus transcendat. transgressionem designat. Per transgressionem enim prhoplastor mors intrauit in orbem terrarum. Vnde mors a morsu nomen accepit. Oriri homo pomi uetite arboris momordit morte incurrit ꝛ tam se quam totam suam posteritatem necessitati illi subiecit. Dicit etiam mors ab amaritudine. quia ut dicit. nulla pena in hac uita amarior e. separatione corpis ꝛ anime. Sunt autem tria genera mortis ut dicit ysidorus acerba. in ma

tura natural' Acerba infantiū imatu
ra juuentū' merita ⁊ natalis senum.
Et quia de morientib loqui ꝓponim'
noueris q̄tuor ee genā hominū mori
entiū. Quidā bene' viuunt ⁊ bene'
moriunt'. Alij ē male viuunt ⁊ male'
moriunt'. Alij male' quidē viuerunt.
s; dei gratia bene moriunt'. Et q̄ q̄dē
bene' viuerunt'. s; iusto dī iudicio ma
le moriunt'. Hanc diuisitatē ꝑ ezechi
elem dominū satis exp̄sit. De bene ui
uentib ⁊ bñ morientib dicit. Vt
si fuerit iust ⁊ fecit iudiciū ē iustici
am' p' enumerationē multoꝝ opum
bonoꝝ ita concludit. Hic iustus est'
uita uiuet' sal' eterna ait dñs deus.
De male uiuēte ē male morientē'
mox subiungit dicēs. Qd si genuit
latronē effundentē sanguinē' enu
merans multis opib iniusticie ⁊ fi
ne sic dicit. Nunq̄d uiuet' Nō uiuet
Cū uniuersa hec detestanda fecerit.
morte morietur. sal' eterna' sanḡs
ei in ipo erit. De eo autē qui male uiu
it ⁊ finaliter peniteret' sic ait. Si autē
impi egerit penitenciā ab omnib pec
catis suis. que operatus ē. ē custodie'
rit uniuersa p̄cepta mea. et fecerit iu
dicium ē iusticiam' uita uiuet ⁊ nō
morietur'. Omniū iniq̄tatum ei quas
opatus ē nō recordabor. In iusticia sua
quas opatus ē uiuet'. Nouicius. Magna
consolatio. Mona. Nō minus terribi
leꝝ q̄d sequit'. Si autē auerterit se
iustus a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̄ta
tem ⁊ secūm omēs abhominationes suas
q̄s opari solet impi' nūquid uiuet'. Oes
iusticie' eius quas fecerat nō recordabit'.
In peccō suo q̄d peccauit morietur'. Petr'
bene uixit ē bene finiuit. Symō ma
gus ecōtrario male uixit ē male finiuit'.
Latro i cruce male' quidē uixerat. s; bñ
ꝓsumauit. Scholaris adūena credituꝰ
pius bene uiuisse'. s; ñ bono fine ꝓclusit.
Nouic. Quare bonu bene' ⁊ mali male'
moriant'. questio mi nulla ē'. quare ait
diu bene viuentes ñ ꝑseuerent ē diu
male uiuentes bono fine' decerlant'. nos
seuellem. Mona. Non sum chulij con
siliari' dauid. Quis enī nouit sensū dñi ⁊
aut q̄s consiliari eius fuit'. Nouic. Que'
ē mors bona' ē que ⁊ mors mala'. Mo.
Qui i cartare decedit' ꝑ lumen ei uide
bit lumen eternum. Hinc ē q̄d foris mo
rientes lumen ardens tenent i manib;.
Qui u̅ sine cartare mortu' fuerit i te
nebis exteriores. Vna enim sententia
omis hec diuisitas ꝓcludit'. Qualem i
quit te inuenero' talem te iudicabo. Ho
Satis factum in fatcor ꝑ sententias' nec
p̄cor ut exempla subiungas. Monachus
faciam q̄ hortaris' ⁊ hoc secūm ordinē
p̄dictum. Cū p̄cosa sit i conspectu do
mini mors sōr eius' ⁊ mors p̄ccatorꝝ
q̄m pessima' subiecta declarabit exēpla.

In tempe quo beatissim' dauid. ij.
monachus claustrensis ab hac luce'
migrauit. facta ē in eadem domo que'
alio noie hēmenrode uocat'. mortali
tas magna domino eligente s eos q̄s
uita ꝓmendabat sōr' ad similitudi
nē columbe' q̄ melioribus grams pascat'.

Erat ibi sacerdos quidam nomine memer.
quandoq; ecclie sancti symeonis in treue
ri canonice. et salutari admonitione sci
Bernardi abbatis ad ordinem conuers.
Ampli quin triginta annos in ordine fece
rat. et p plurimos labores ad sublime
sanctitatis culmen peuenerat. Cumq; in ea
dem domo ob suam probitatem. ad diuer
sa electus fuisset officia. prioratu scilicet.
cellarie. grangiarie. magisterio nouitio
rum. gradatim tri. omnibus irreprehensibiliter
administratis. grauiter infirmat. morte
adest dolor uehemens indicauit. Cuius
labores abbas considans. in domu sec
torem eii poni fecit. quatinus ad minis
terii ei deputatis. Ille u licet gaudet
de solicitudine. tristabat tam de exhibi
to honore. dicens abbati. fres isti uigi
lando atq; laborando fit lassi. neq; mi
hi necessarii. Grata est in solitudo. neq;
minus solus ero. cum solus ero. Non
em solus e. cu pslul. custos dominus
adest. Si carco hominu obsequio. cre
do qd u decet psidium de celo. Abba
te recedente. ad sermones ei minus at
tendente. ipe fres abire compulit. lu
cernaq; extinguie. Media nocte pore
iubente in eande domu ad dicendas
horas minuit. ignis accen
sus est quia hyemps erat. Dictis matu
tinis uisitauit eum pori fribus lec
tum ei circumstantibus. Qui ait. To
ta nocte sollempnizabam. Si centu lin
gias haberem. interne iocunditatis
gaudiu explicare n possem. Vidi de
ficiam lumen. Audui celeste agmo
nam. inter chorus psallentiu in celo.
Ah qin ordinate. qin distincte. quam
reuerenter psallebant. Voces quidem
erant multe. diuise. s; quemadmodu
in cytharam uarietas cordarum. uniformi
me reddit concentum. ita concors illa di
uisitas in unam quemdam melodiam
sup humanu sensum delectabilem.
Grauib; sucementib puellares uoces
ascendebant. facientes dyapason. Cui
organum suauitate. humana infirmitas
estimare n potest. Admiranti in sup
hys. astitit quidam in habitu uenerabili.
dicens. Quid miraris. Hec est laus ubi
di. Cum hec diuisset psallentib adiuc
tus est. et tota nocte psallebat. Inte
rea gratum occurrit spectaculu. Vide
bam stratam speciosam sup me directa
ter extensi in celum pbentem. Unus ex
nris subito de medio fres. hanc ingsi
sup na regna petebat. Letabundi et lau
dant. angl'or uallat copys. nullumq;
passus omino discrimen celo recepti e.
Verusimi fr ille n est m designat er
nomine. Quidam autem alusp mabat
fres nros. duo obiectes. s. qd deficientis
fribus debitam pensione negligentes
soluent. et netes tunicas n statim ei
nouas recipent reddeent. In altro me
reprehensibilem doleo. pter urgentes.
causas missas n dum p solui qs debeo.
Si qua plura psalteria diri. Do enim gras
ago. labia mea nuqm ociosa fuerunt
a laude di. Hec pscutu e. et consequit
ab hac luce subtracti. fidem fecit dictis
Aunt de eo qd in exercitibus agens.

sepe p diem duo psalteria dicere solere esse
p spiritum e qd frater ille q subito de
medio fres cum honore celesti deduci
uis est ipm meruerit satis elegantiter
expssit. eundem declarans indicio qd
uelocem morte subuenente sine omni
disenmune transiturus esset de pssuris
ad glam. de morte ad uitam. de mundo
ad xpm. cui est honor y impium in secla se
Egrotabat in cenobio iii. Tunc autem
cenobio sacdos y scembard nomine
custos ecclie. plusqm trecentum annum
agens in ordine. et ad extrema pducte est.
y ecce a nocte cum sup eum ministrorum
ingentem diligentia audiuerunt eum leui
susurrio uba sonare. Tunc mirtesq; ne
mori primus aliena loqrer. ore loqnti
tis aure adhibita. intellexerunt uba sub
lima edificationis plena de gloria
celestium. et in enarrabili letitia secum.
Dignum g uidicantes testes hys y idoneis
adhiberi. nuciauerunt h abbati. qui
et ipe gratia laborabat infirmitate. vo
cat abbas affuit. Jn tm cecidit horo
logium. et occasione sumpta. sic fari ce
pit. Ah qm suaue noctem exegi. qm
delectabili horologio tempando opam
dedi. qm dulces i qua suaues y certo
auditu. choris in celo psallentium inter
fuy. Ah qua concordia qm delectabili
psallebant. Jn mro cantu solet ee dis
sonantia. tedium. lassitudo. ibi longe
aliter est. Jn una omis conuenunt me
lodia. sup omne qd delectat dulcore.
Jnfatigabiles laudare n cessant. et
qnto plus laudant. tanto pl crescit
amor laudandi. et mirabilis atq; inestimabi
li m hoc pueniet in usum gratissime qui
etis. q. miqua uacant a laude creatoris.
Jbi uidi homines nri ordinis sup alios
iminere dignitate et gra pcellere. Qui
enim magis hic humiliati sunt. mediocrib
p xpm gtenti. eo gloriosi ibi exultant
habundantiore accipientes y solationem.
facie splendidissimum. statura celsi. uestes
gloriosi. Cum hys familiaritr conuisat sui
et amico refectus colloquio. Apparue
runt etiam michi fres nri. dns warner
prior i domini. ay. et dns. a. i dominus
kimo. y dns daui. honore celsior. cā
didissimus inditus cucullis. quarum intro
ectis meis tam erat ipenetrabile. quam
radius fulguris chorusceantis. Tanta
gloria uestium delectatus. sollicite
querebam si talem ego habiturus eem.
et dixerunt. Qui vunt irreprehensibili.
talem uestem spare potest. Si u uestem
latuit in conuisatione. macla apparebit
in uestem. Culpa enim uestem maclam
facit in uestem. Jn maclata g merebit
habere uestem. q se a maculis seruat
immune. et dixi. Que sunt macule. Et
illi. ay iuriatio. detractio. inuidia.
negligentia. y quecq; sinceritatem cor
dis maculat et y fimidit. Qui talia
agunt. in gla uestis maclam ponunt.
Tu u p multis laboribus et uite hones
tate similem sorteris uestem. Hys
dictis faucib arefactis uiribq; eclaui
tis defecit loqns. Post modicum in
stillata refocillatus atq. resumptoq;
spiritu ad loquendum se parans. spem

fecit auditorib⁹ ⁊ ait. Vtinam differet
me dominꝰ usq; dū completo ope dī do
minus nr̄is loqui posse. Ab quam leti
nūcij baculus ceciderat. qm̄ leta quā stupen
da narare. que uidi q audiui & sensi.
que ꝓparata sunt diligentib⁹ dm̄. ⁊ ī lau
de eius uigilantib⁹. Et abbas. Frater. quo
in hac uidisti. Et ille. Quater hac nocte
raptus sum ante dm̄. Pectus meū aper
tum ⁊. & anima mea educta e. ⁊ stati
ui inter choros angelorꝫ. ⁊ uidi dnam
nr̄am. ī ī mensa claritate. cum suis sacer
dotib⁹ q se michi ꝓmisit ī necessitate
affuturam. & scm̄ mychaele cū multo ex
ercitu angelorꝫ paratum ī auxilium m̄.
Ha altari ⁊ memoue sue honore solebā
semp impendere. ⁊ ī numerabile mul
titudine seꝫ. & quos antea ī uidam
statum agnouj. Rursum spū ⁊ uirib⁹
deficiens loqui cessauit. Compulsus
uicq; de sorbitiuncula paurilū accepit
⁊ gustans ait. O qm̄ dulcis e dominꝰ
gustantib⁹. o qm̄ ita e suauitatis ei ha
bundantia. qm̄ larga qm̄ indeficiens
⁊ omnū delicias copys affluens. q me
hac nocte reficere dignatꝰ e. O dulcedo
illa. dulcedo gratissima. optabilis ⁊ pstā
tissima. O quā singularis. quā excellens
& ineffabilis. Intus eram. ī corde uirū
q; teneo. ubis autē explicare ñ ualeo.
Qm̄ sentire potui. nō possum effari. re
minisciere uicꝰ. Tam felici refectione
pastus. hanc supadde superfluū duco.
Hec modicū ⁊ breue uirimentū pstat.
illa imperituū reficit & saginat. O qm̄
beati sunt q illa sine fine fruituri sunt.

Iubente abbate uocati sū quidā nouicij.
uiri qndam ī scio clari. uirtute milita
ri insignes. quos ita consolatꝰ e. Vere fe
lices estis qui de uana uita conuersatione
uocati estis. partem ī celis cum uiris
habituri. Constat enim de salute ura.
si tam pseueraueritis. Iam dominꝰ diuid
ī delineentes p uobis pces ad dnm fun
dit. quatinꝰ qd salubriter inchoastis.
feliciter cōpleatis. Vnum autē eorꝫ noie
exprimens de eo dicebat. ñ portas claus
ingressus fuisset. mortis etiē portas nō
euasisset. Aderant & hospites ꝓuenendi
gra de sedib⁹ suis euocati. sed nimio adhe
rentes temporaliū amore detenti. rē ar
duam aggredi dubitabant. Sui fiduci
alter accedentes ad uirum dī. mentis
q; fluctuationē confessi. q uidel. uelle
adjacere eis. ꝓficere autē bonū nō inue
nirent. supplicabant ut oratiomb⁹ eius
adiuti. meterentur ī bono stabiliti. Ille.
Qm̄ diu mente adheretis scio. ñ poteris
ꝓfecte placere dō. ñ firmari ī bono.
habentes uoluntatē firmā ī malo. Sua
ꝓtē recedite omnino abiis q mutabilē
amatis. & ñ deerit uob⁹ gra saluatoris.
Si uidissetis q ego uidi. omnē gloriam
mundi uilē reputaretis. Deinde multa
q̄rebant. ille de patre. ille de fratre.
ille de suo statu firmiori. ille de pseuera.
Sed uir dī ita singlis responsū tēperauit
ut secretorꝫ reuelatorꝫ & conscia ipse
tor ee pbaretur. Ayor uocante dno sca
illa anima carne solita ⁊. ad dolores
corpis ultra ñ redditura. sed ut cecum
ī immortalitatis luce uestienda. & phen

mu gaudio⁹ suauitate reficiendo. Duo
hec capitula sicut et quinq; reliqua que
sequunt. a quodā reperi notata. qui se ea
q dicta sunt audisse. ⁊ audiuisse. ⁊ me
morat. que pire ñ sum passus. Habet
preterea plures testes qui adhuc sup sunt.
Hom. Prosequere obsecro residua. qp
tamo sr audientib; gratiora. q̄ito tuo tes
timonio recent gesta. septo sr mandata.
Erat i eadem domo monachus. nis.
sacdos nomine sy⁹ger. etate iuuen.
et amator ordinis. sui corpis seuer⁹ casti
gator. q̄ nt cetā uirtutum opa sancta
dī genitrem arcent diligebat. et quib
poterat modis alios ad amore eī acce
debat. Cum aut accersionis sue hora
imminebat. eo qd infirmaret. ⁊ langor
eet fortissim⁹. quidā comisus magna di
gnā pdit. quem domum secretis solati
onib; suis frequent consolari dignat.
huiusmodi uisione uidit. Visa e ei tabla
defunctor pul
sari. et ut cepit ad
munciandum
fris exitum. et forte
ī strum habens p palacium opisimi
fia. inuenit residente i eo matrua
micude dignitatis. cui facies angelica
pferebat gram. et iuuenī indumenta
candore. Hercebat g desiris in eam lu
minib⁹ eius tam desiderabil psone
diuinū numen i esse. Deinq; tante di
uinitatis psentia ausu pbente. ꝓprius
accedit. ñ metuens offense periculum.
et familiariter uerba conserit. dicens.
Amantissima dna. q̄d cause habes in
gredi ad nos. cum hoc ñ sit licitū mat
nis. Et illa. Specialī mq̄ uiro fugor
ī domo ista. et uenio uisitare familiares
et domesticos meos. ⁊ ille. Piam p fratr;
gerens sollicitudine. aut cur fres mi
uirtuum decedunt. iuuenes et senes. et
mediocres. et ñ est psonar acceptio. Q̄d
mide nob faciendum e. Et illa. Debe
tis decantare te dm laudum. Cū pla
responderet. ⁊ tantū uerba retinuit
uir simplex et sine litteris. Interim iii
uere pulsata e tabula. et cessauit uisio
figitiua. Crediū piam dī genitricem
ut pore matre misericie fideli suo i mor
te ñ defuisse. et tale indicium adueniens
A tempestate v sui decisse.
Euenit ad comissione adolescens lac
mundi corruptela incorrupt euadens.
carnis integritate seruata. q est mag
ne diuine miserationis bficium. Hic
cū se caplo psentasset. ⁊ sequent lāguo
re corrept iuuenct e. Quo mundo. ali
defunct est. Cui exequiis cū uniuersi
interessent. infirmus iuuenī sine custode
relictis. audiuit adolescens ille choros
angelor. obsequia funeris agentiū. et
suauitate psallentiū magnifice delec
tatus e. Insup quidam ex ipis psentia
liter astitit ei. et allocuti sr dicentes.
Amice. tu q̄d dicis. Placet ne tibi hac
nice uenire ad nos. Et ille. Vehement
cupio dissolui. ⁊ ee cum xpo. ⁊ angli
sto parat. expletis psentib; exequiis
statim nobcum ibis. Ille pmissi hanc
dubi sup. fitor gaudior pmittas
iam corde psentiens. let et hylaris re
deunti ī firmario re pandit ordine
et adiecit. Steynute mattā. et pulsa

te tabulam. et que parauda est parate
celerius. ita enim mos fuit ad dominum.
Qd ita fm̃ e. Porro qdam infirmus pre
mus iacebat et quasi contigu. tem
tamen parere diuisus ab ipo. qui au
diuit angelos cum eo loquentes. qui ad
huc sup est testis fidel. cui testimonio
fidem facit uita laudabilis. VI

Erat i eadem domo clausto sed
laicus comissus. nomine obtus. mi
moribus ornat. et actione conspectus.
a primis adolescentie annis deseruiens
i ordine. ad omne iubentis impiu hyla
ris et p imperfectus. Hic annis circit. xxx.
cum fratribus infirmis tam deuotum qm̃
sedulum exhibuisset obsequiu. ipe q.
diuisa corpis in equalitate correptus est.
et i magnis laboribus sup iuuenis. an
nis qsi iugum longum trahebat mar
tyriu. Verumptam licet corpe iualid
animum prudentia ñ deerat. fm̃ necess
itatib. prudenter disponens omnia.
Tandem ob ore mortalitatis iugente pro
cella. et languore iualescente. die sui
functus uita simul et doloribus erpuis e.
Hocte beati stephani que prima e natali
tonitru pulsata e tabula. defunctorum p
eo. et surgentes festinant aduenerunt
fres orationib; munientes fris extrem.
Jacebat autem ut mos e positus super
matrem. extremu trahens spm. Dicta
letania ei adhuc aliqd spiramenti sup
e uideret. inceptu st septem psalmi.
Jut dicendum. tanqm de leui sompno
excitat reuixit. circumferens oculos. et
iubente abbate repositus e i lectu suu.
et reuersi sum. Qudam aut rei nouita
te pculsi manserunt cuncta cum. erspectan
tes dom̃ conualescere. ips ei cupientes
audire ab eo quid hoc esset miraculi. pr
quam aut sibi redditu e. ita dicere cor
sul e. Hic ego quid facio. Certe hic ee
nolo. m̃ eram int angelos. celestis armo
nie suauitate demulcebar. deputat est
beato ptho mihi. gle ipius osors. et colle
ga fuitur. Hic ego qd facio. certe redire
nolo. Postmodicu iterum tabula pul
sata e. et feliciter obdormiens i domino.
ut credim ñ e fraudat a desidio suo.
partem habitur i sorte sctor. Qd aut
postensa s gloria reuers ad hora ca
ruit i hoc pusilla mutitari ure gsultu
ee non ambigim. uidel ut min solli
citos deuotos faceret. et p fiientes stu
diis melioribus accenderet. VII

Et eadem domo ee quidam comissus
fuit cui ds interioris hominis lumen
gtulit dampna cor[illegible] pis celesti
munere gmutans. Dicit enim ei
dumnas uide uisiones. aliqndo glam
sanctor. frequenter penas malor. assi
due ipm demone flammomos igniu
globos eructuante. Qui sint hec et
munera di. frequenter aut patit dem̃o
nu incursus. et congressus. ita ut ipi im
pingant i eum. et ipe l pugio l baculo
affligit eos. Hos assiduus pnq so
let i quolib; loco. magis i ecclia maxi
me cum p defunctis orat. Ca tempes
tate cepit iste in exequiis defunctorum
audire cuios anglor psallentiu. m
ai monachis. m dunsim. Cum ante

efferebant corpa perlente. iuuenis ma
nebat angli i choro. exequias officia co
pleuit. Inter sos. aut ⁊ pater noster
ineffabiles solebat audire iubilos. ⁊ si
p humana estimationem dulcis. Hec
celestis modulatio p depositionem dni
dund dulcior ⁊ magis intelligibilis au
dieuatur. Contigit aliqn dnm abbatem
edificationis causa uenire ad hec cecu
q inter cetera accepte gre beneficium co
fessus est. Diligenter aut pmonit
e ab abbe ut diuine gre grat existens
omnem humana glam excluderet. di
uinum apud se minus occultans. si sem
dauer camb. Et respondit se tm hoc
unco fri suo carnali diuisse. Et intel
lexit abbas lapsum hominis. Post di
es aliqt reuiso abbate humiliat coram
eo. celesti se carere beneficio lacrimose o
fessus est. Et inflicta ei grauiu penitentia
q superbiens subtracta fuit. penitentia
restituta est gratia. VIII.

Cum iuuenis ageret fr hildebran
dus. tabula pulsata. conuent acciu
rit. Cuo moriente circumstante. ⁊ exe
quias ex more celebrante. steterit frater
quidam int alios cui tale uisionem
dominus reuelare dignat est. Vidit
e ecce alius iuuenis superuenit hom
albatus. qui i loco quo moriens iace
bat speciosum ualde puerum accipi
ens. cu gaudio magno ⁊ cantica abi
it. Itaq; gemma felicis hui fratris sb
stantia. a gemino iuuenu delata at
q deducta est. anima scis. a iuuenu al
batus. ad beatam regem. corpus u

a conuentu albandus ad ecclam. utrq;
sane p eo qd deferebant i dei laudes qm
qm indifferenter concrepante. Nouenus
Q'd est qd in qrumda uisos morte ta
murifica uident. ⁊ i alios qui ex ime
rito pares sr ul forte maiores nulla os
tendunt. Mona. Vna causa e ut lates
sanctitas morientiu. uiuentib manifes
tetur. alia ut eos uirtutes quibus hoc me
ruerit imitentur. tertia e ut uisos in
nocentia. si male fuiunt ut sepe fit
in fratrum demonstret. Vbi causa. XI.
Vt eodem cenobio qdam frater fautore
nomine warnero. conuisum aliquem
qdam ex fribus calumpniatu sr sine ca
usa ut eiceret ab illis. Contigit p hec
ut frater idem moreret. ⁊ iam dictus
warnerus interesset emendationi eius.
Mos aut tunc erat ut aliq sup matta
positus. fres sicut sine pcessione occur
rerunt. ita sine ordine cca morientem
steterunt. u cuq; por occurs aut de
uotio locum dedit laicis fribus hic in
de arca monachos stantibus. Corpore
g mortui loto. et allato. uidit idem
warner multas candelas i circuitu
ferentes stantes ⁊ omes ardentes. In
parte aut qua ipe stabat. omnes ca
dele partier extincte sunt. Vii mirat
simul ⁊ territ. cum corp i ecclam de
latum fuisset. ipe dnm sibi dum re
ti i partem. et confessionem fecit extinc
tionem candelarum suis peccatis repu
tans. ⁊ innocentie fris manifestande
Reuisus i ecclam. easdem candelas in
uenit. ⁊ omes ex omi pte ardentes uidit.

x. Anno preterito defunctus est ibidem domnus herwic prior. uir quidem grandeuus. et cura disciplinam ferventissimus. Qui cum seruo putaret esse moriturus. multis qui conueniunt clara uoce dicebat. Sed non moriar. sed crastina die. hora nona ego ad summum iudicium. de omnibus operibus meis ibidem redditurus rationem. Eadem siquidem hora expirauit. In cui transitu quidam confessi sunt se angelos audiuisse. Simile habes de uiro monacho vlaueusi in distinctione nona. capitulo xi. Sed Quid est quaeso quod uiro peccauit. se futurum esse ad nuptias. iste ad iudicium. Mona. Ille ut pote in adolescentia commissus pie presumebat de custodita innocentia. istum inuenimus peccata multo tempore commissa. Senex cum uenerat ad iusionem. Ho Beatus mortuus qui sic in domino moritur. Mon Quanta sit in domino morientium beatitudo. subiecta declarabunt exempla. xi.

A sepe dicto claustro conuersus quidam fuit nomine mengoz. uir simplex et religiosus. in aequanimitate conuersans. Accidit ut die quidam cum iuuene quidam monacho ebdomadario coquere lignum incaderet. sed cum iam caute pedem ad secandum seruaret. monachus eundem pedem diuisit. Deportatur in infirmitorium cum ultimus torqueretur. iuxta est. Instante tempore eundi ad capitulum qui ale dicit et bone memorie domnus gislebertus abbas. Frater mengoz. ne debes mori. sed expectabis me. Respondente illo. si in me fuit faciam. subiunxit abbas. Ego precipio tibi. Iuxta quod ad capitulum ire mo

ruus est diuum. Reuiso eo. et ueniente ad portam. pulsata est tabula et campana. Interrogauit abbas cur pulsaret. Dicente portario. quia frater mengoz. respondit abbas. Ego deberem ei adhuc loqui festinansque ad orationem. cum uenisset in infirmitorium. ille expirauerat. Et cum se inclinasset ad mortuum. alta uoce dicebat. Frater mengoz. Et ne erat ibi uox neque spes. Cumque secundo idem nomen repetisset. respondit puer. Solite uos fatigare. expiratur enim. Tunc abbas se ad illius aurem magis inclinans. clamauit dicens. Ego te precipiam ne moreris. sed ueniremus. Ego tibi iterum precipio ut respondeas michi. Ad quod uerbum ille quasi de graui somnio exuratus. oculos aperuit et ingemuit. Oh pater inquit quid fecisti. Bene eram. ut quid me reuocasti. Vbi inquit eras. Respondit commissus. In paradiso. Posita in eam sedes aurea. sedis pedes domine mee. ex cui me reuocaris. Aduenit domnus ysembardus sacrista mei. trahensque de sede eadem dicebat. Non hic sedebis. inobedientiae huc uenisti. redire ad abbem tuum. Sicque reuisus sum. Ar tamen permissum est michi. quod eadem sedes michi fuerit reseruanda. Vidi eundem ysembardum in multa gloria. in cui pede nullum macula. eoque nobcum existens inuitus iuit ad labores. Hoiuci Cum sancti sine macula sint ante thronum dei. quod est quod in gloria cuius celestis uisa est macula. Mon. Propter uiuentes uisio eadem ostensa est. ut gloria monachis uiuentibus

esset ad consolationem macula ui negli
gentib ad correptionem. Licet enim mut
ret cum frib ad laborem manuum ualde
tamen sollicitus fuerat ecca dominum seru
ant. Libenter mature matutinas pul
sabat libenter alte cantabat. Nouicius
Placet q dicis. Mon. Testatus e idem
mengoz se dominum de ibidem uidis
se. ⁊ alios multos q nup fuerant defun
ti. Dicebat etiam infra triginta dies a
liquos de purgatorio ee liberandos. Cum
q hec e his similia recitare cepisset
aduocatus est nouicij. uiri i seclo notati
Gerardus uidel. marcmanni. ⁊ karol
postea abbas. de cui etiam manu comedi
i signum uere resuscitationis. Post
hec cum postulasset licentiam redeun
di respondit abbas. Quodo uadas in
pace. ⁊ benedixit ei. Ad qd uerbum mor
clos clausit e expirauit. Hec mi re
citata sunt a seniorib; mris ⁊ aia dic
to marcmanno. q tanto miraclo int
fuerat. Cumq; pfatus ysembardus
eet moriuus. e gerardus cognomento
washart. ad pedes illi residere. ⁊ phe
tico spu ad stabilitatem illum hortat
e dicens. O gerarde. uide ne ereas or
dineq; qr multa milia demonu an
portam expectant te. Quid postea
de eodem gerardo actum sit nouim
Simile miraclum xiij. Omis.
contigit i eadem domo. Cu esset
ibide nouicius dominus hermannus nuc
abbas loci sancte marie. sicut ipe mi
retulit. uenit ad eum die qdam ali
quis de seniorib; dicens. Veni mecum
ego faciam uos audire i cotinenti. que
libenter audieris. Et duxit eum ad qdam
dam conuisum gozbrium noie. q mor
tuus fuerat e reuuit. Quem conuis
nescio qr sint sedati. spantes qd nouij
aliqd eent audituri. Ad qs ille. Vos
dominum numeratis annos conuisionis mee
alius xl. alius xx. ⁊ ali decem. Ego uob
dico qd beatus e monachus ille sine
conuisus. qui bene uno anno l mense
ul qd minus e una ebdomada i ordine
conuisat e. Quib; cum ampli dicere
nollet recesserunt. Ad que nouicius.
Rogo uos bone fratres. ut aliq michi
referatis qd me edificet. Respondit ul
le. Ego cum nup infirmarer. ⁊ eem in
doloib; maximis. uenit ad lectum meum
nescio qo. Tumq; primo tetigisset pe
des meos. gradatim ascendendo tetig
uentre meum. ac deinde pectus. ut tam
ex eodem tactu aliq mali sensi. Tacto
ui capite meo mox expiauit. ductusq;
sum i locum amenissimum. ⁊ nimis de
liciosum. i quo diuisi generis arbores ac
multi coloz flores aspexi. Occurrerunt
mihi e iuuenes speciosissimi. a quib offi
ciosissime sum salutatus. e an dnam nram
celi regnum cum multa alacritate de
ductus. Posita e michi sedes secus pe
des eius. In qua cum sedem i multa
cordis mei iocunditate. iussus sum redi
re ad corpus. Oe quo cum plurimum
dolere. consolati sunt me dicentes. Ne
tristeris. quia sedes hec t reseruabit
e post dies paucos redibis ad ea. Qs
cum iterum ad interrogassem de statu

futuro domus mee respondunt. Bonus
status eius presens sub abbate hoc gilbe
rto. neq; plus ab eis optinere potui.
Cura tuum ut diem rursum erspira
uit idem gozbert. Nouit. Quum in primo
capitulo hui distinctionis dictum sit nul
lam penam in hac uita morte esse amaro
rem. id est quod neuter istorum conuiuorum
de illi amaritudine conqueritur. Mona
Puto tantum de illis esse intelligendum
quorum anima separatur a corpe in reuer
sura in ad diem iudicij. Lego lazarum
cum adolescente ac puella suscitatos.
tabytam etiam et maternum nec in multos
alios. quorum nullus de hac re aliq
conqueritur. Quosdam etiam tam placide
uidem mori. ac si in somnum resoluat.
Vnde de hac questione nichil certi diffi
nire possum. Nouit. Si qua est residu
a demorientib; predicte dom peccor. ut
in ecclesiasti. Mona. Hoc ut fiat opor
tet me ordinem mutare propositum. ita
ut inter scalari in loquar. nec de bene
uiuentib; et bene morientib. nec de
male uiuentib; et bene morientib. nec
reuertendo ad illos. Nouit. Dum modo
loquis edificatoria de ordine modi
ca in ira. Mon. Audi quanta sit
misericordia dei. Cap. xiij.

Ante aliquot annos in claustro sacer
dos quidam defunctus est. cui uita tal
erat. In ordine quidem nigro factus fu
erat monachus et sacdos. in quo tantum
profecerat. ut priorat obtinere adipisceret.
Sed facente inuidia diabolj et propria
temeritate. desertis castratis et ino
centie castris. abiit in regionem distimili
tudinis. pactum facere cum delectionib;
suis. Aliqui autem penitentia ducti primo
stratensis ordinis reglaris effectus est.
Rursumque cum uentus a sathana. in pri
mos cecidit errores. De hinc ad nirm
ordinem se contulit. Iterumque factus
apostata uil uoluptatib; frena laxa
uit. in erubescens domestica uotis co
habitationem. Nouissime diebus istis.
respectus a do patre luminum. seculum
cum concupiscentijs deseruit. uenensque
henenwde. ingressum petuit et ob
tinuit. Mor ad arma penitencie con
uolans. confessionib; assiduis. lacrimis.
oratione et ieunijs. omnib; uere peni
tenti formam prebuit. et exemplum.
Decurso breui tempore. anno scil. nec
dum dimidiato. tacta molestia carnis
lecto decubuit. et in tam inuiulgentius
se agens. ceptum uirilit consumabat
agonem. in psalmis. in oratis. modo
scam di genitrem salutans. Habe
bat enim quidam uirius salutationes
sine quib; in nugi as in dormiens in
uenire poterat. quas ante horam ex
tremis suis collo suo ipse circumligauit in
testimonium fiducie. et bone spei sue.
Rogabat autem assistere sibi dum abbem
cum paucis fribus. quib sic placuit esse.
Reciende pater et domini. peccator
ego et penitens testes uos in aperti
ce cupio sincere confessionis et uere pe
nitentie. Paratus enim sum ad omem sa
tisfactionem. quelib; tormenta. quislib;
subire labores. si ds uita in donauit.

Nichil durum nichil difficile · nichil possibile amanti · et uere penitenti · Sic uere · ypnotus · et uere penitens bene dictiones · ⁊ grãrum actiones adhuc in ore habens · do felicem reddidit spm. In cui transitu cuidã monacho talis visio reuelata est. Videbat angelos mitis mitrato episcopus · et gaudijs multis letantes · medium autem sede salomonis tam sollempnis letitie principes · Dicebat enim salomon · Su pueneruut · et alij angli secum adducentes sex de tribus tribus · qui eo tempore decesserant · sacerdotes in albis pciosis luce clara fulgentes · Qui et dixerunt · His sex dimissa sunt peccata sua · ⁊ hui ic septimo · digito demonstrantes salomoni · Interim pulsante tabula · fit · q̃ hec audierat eu gilautt · et uemens inuenit eu in eodem loco exultante spu · q̃ uiderat eu participasse gaudijs angl̃or. Hou p̃uto q̃d hij qui sunt in tribulatione sepe p suis fratrib⁹ adhuc pegrinantib⁹ dñi exorent. Monach⁹ Hoc sermo sequens declarabit. xiiij.

Fuit in eodem claustro monach⁹ quidam rudinger⁹ nomine · secundũ nomen suum rudis satis in conuersatione. In ordine siqdem multu ordinate uiuebat · et qd deteriuis erat · sepi apostatãdo · tempus penitentie ꝗ concesse inutiliter ꝛsumpserat. Cura finem uite sue reuersus ⁊ receptus · ydropisi morbo passus est. Qui cum die quadam ante lectum suu sederet · ⁊ orationes aliquas diceret · beatus dauid ante annos · x · defunct⁹ in effigie nota uig dieus · cum duob⁹ eque defunctis aut frater rudingere · quid agis aut q̃mo do habes · Respondit ille · Sicut hõ paup et infirmus. Corpus p tumorem distenditur · et q̃d ine plus angor multor cominui mole ꝛscientia grauat. Que sanctus consolans dixit · Dui quidem male uiuisti · ꝗ hodie saas te moriturũ. Ego dñam mam scam di genitricem et reliquos sanctos p te rogauu ⁊ duros eos inueni · et nisi exaudit⁹ fuero · totũ celestem exercitum mouebo. Sicq; dis paruit. Qd cum ille dño hymanno abbati · quãdoq; scor apl̃or decano ⁊ tunc in claustro pori recitasset · respondit ille · Bone domine rudinger · nos estis uir pudicte · et in firm⁹ ⁊ cito moriemur · nolite dicere in ueritate. Bene nouerat uitam ei · Respondit infirmus · Si no fuero mortuus hodie hora nona dicet · falsa sunt que dixi. Quid plura · Hora pdicta monachus mortuus · ⁊ de uisione por certificat. Nos Puto demones multu timere · et tales eis subtrahunt. Mona. Sicut sãti angli morientiũ aias deducere nituntur in celum · sic angli mali eas detrudere conantur in infernum. xv.

Morituus est in eadem domo q̃dam oblatus nomine Gerung. Iste aut conuersione quordam eporum trinentiũ · successiue tũ · fuerat dispensator · et durus pauperũ exactor. Tandẽ q̃rudam ãmonitione pluias · hẽ uentrode uenit in habitu selari tempe aliquito de ppo

uuit. Cactus gram ĩ firmitate. ma
gis timore geheme. q̃m amore pat̃e.
habitum induens. ĩ infirmitorũ con
uisar deportat est. Qui cum ad extre
ma deuenisset. ⁊ ĩ lectulo suo solus la
ceret. aspicientes quodam conuiso. uoce
ludone. wltures aduolantes in perti
ca lecti ei residunt. cum quib hominem
teri magni atq; deformes uitantes.
eundem cruciabant. Jam dictus ludo
de uisione primũ admirans. ⁊ p̃ pau
lulum qd demones essent. qui morien
tũ animas quasi escam p̃stolantur
recogitans. alta uoce clamauit. Qd
statis ibi uos domuni. egredimini.
Qui dũ mumme obedirent. secundo
clamauit. Ego uobis p̃cipio ĩ noie
domini ut exeatis. Ad quod ubum
mox uiri egredientes ⁊ wltures auo
lantes. nusqm compuerũt. Jacebat
autẖ idem ludo ĩfirmus ĩ lecto oppo
sito. uir senex et religiosus. cope uirgo
Visio hec fiat et subsequs relata mihi
a domno hymanno abbe. tunc ibidem
pore. Quantũ ũ agonizantib fratrũ
pseuerũ oratio p̃stet. eadem uisione de
Circa idem tempus. xvi. Sclarabit
alius qdam conuis. ulte mouebat.
homo qdem ponderosus et tardus. et
ido ceteris despectus. Qui cum positus
fuisset sr matri. finisq; ei ad esset.
duo eorum aduolantes ĩopinate. gy
rauerũt circa ulum. tandem ĩ trabe q̃
capiti ei imminebat residentes. Quos
ut uidit fr̃ hennere. cui sepe ĩ suprior
b memorio facta e. demones uos ee

suspicans. quid nam facti essent exspec
tauit. Intrim pulsata tabula. et accur
rit conuent. Cumq; eur inferretur.
columba nuuea ullam p̃cedens ostium
ĩfirmitory prior intrauit. et supra dic
tam trabem uolitans. inter eosdem
uos media resedit. Cumq; cum
decertarent hync inde. alis eos uer
berans. tandem ad epta uictoria.
⁊ de domo eium mansi. ipa in loco
eorum tam diu erat residens. donec
ulus exspirasset. et doti locus ⁊ fere
tro imposito. eodem loco restituto fuis
set. Quem ei ĩ oratorũ fres deporta
rent. columba eadem auolans. eum
p̃cedebat. sicq; nusqm comparuit.
Hom. Quid uidetur t̃ fuisse columba
illa. Mona. Anglica aliqm p̃sonam.
q̃ frm̃ orationib; adiuta. p̃ anima
morientis ei demonib; demeauit.
atq; triumphauit. Q̃ntum illic sit
demonũ ocurs ubi hi morientũ qui
eis seruierũt. sermo sequs ostendet.
Romo magni dns cast. de. xvii.
malbg. uir potens ⁊ diues in
seculo. tam ualens ĩ mitia ne dicã
ĩmalicia. q̃m ingens ĩ prudentia se
cularis. an finem uite ĩ sepe loco clausit
habitum suscepit regularem. Et q̃a
temporis longinquitate ũ poterat ince
pbitate dies suos diuidiare satage
bat. Vbi ado p̃ferre q. cõsumat in
breui expleuit tempa multa. placi
ta eium erat dõ anima illi. Unde ⁊
q̃ uocauerat eum ad suũ suscium ñ
solum ei p̃stitit uerum delectoriũ

si; et tali ordine preoccupatum ei fecit finem suum. Habebat comitem pitholarium pulchrimum, que equitare sue propterea nobile deputaverat. Que cum uir nobilis Henricus de Isenberg conspiceret, neque preo habere posset hoc actum esse ut abscondere subtractus ei mulier mutaretur. Que cum minime redderet, missus est predictus Konno qui eidem heremo fuerat in seculo amicissimus. Et cum nichil proficeret, videns hominem obstinatum, irruente in se ut prediximus spiritu dei, ad divinum eum iudicium appellavit, diem ei prefigens. Quid plura? Henricus appellationem contempsit et Konno domum rediens, omnibus modis quibus potuit, ad eundem diem se preparavit. Dicebat quoque abbas. Domine sexta feria crucem accepi, sexta feria ministrator, sexta feria in capella mea me nobis tradidi, sexta feria habitum induo regularem, ds feria sexta laboris mei mihi restituet mercedem. Expletis iam tribus annis in sancta conversatione, febre correptus est. Visitatus ab amicis, se diuersis diebus mortuum. Illi autem recedere nolebant quod levis esset eius infirmitas, et nulla adhuc signa mortis in eo apparerent. Si ipse rogabat ne sollempnitatis sue deessent. Factum est ut moreretur die tertio, hoc est in uigilia sancti Iacobi, sicut ipse predixerat. Eo sane tempore erat mulier obsessa in uilla meme, que hora mortis eidem Konnonis liberata est, et venit ad sacerdotem suum dicens demonem exisse. Post paululum redeuns diabolus, grauiuerare miserum cepit. Adducta est quoque ad sacerdotem, qui quasi peccantem cum diabolo cepit eum interrogare et dicere. Miser tu es, ita es inquit. Et ubi aut fuisti infelix? Respondit Heinemrode. Et quid fecisti? Ad quod diabolus. Conuicio ibi iacebat sup matrem et debebat mori. Ad cui transitum festinantes pene quindecim milia locorum meorum cum maximo tripudio hinc transibant. Et videbar mihi nunquam gaudium aliquod habitur, nisi mulierem eius. Scens autem uasistud mihi traditum me amittere non posse, reliquit illud ad tempus, et uni cum eis. Dixitque sacerdos. Quid actum est ibi? Respondit diabolus. Supuenunt maledicti consuratis illi, et circumstantes cadauer ita uaide populare cepiunt, quod nullus mihi prius accedere aus fuit. Dixit iterum sacerdos. Et ubi deuenit anima? Respondit diabolus. Ad pedes altissimi. Et uidere boni homines, quanta nobis iniuria sit illata. Homo iste nobis seruierat plus quam quadraginta annis ad omnem uoluntatem meam, nocte ac die paratissimus, et in tribus annis tantum alii seruiunt domino, et ille nos abstulit eum. Cum quod nos anima auferret, furore innoti inuicem tota debachatione grassatus sum. Et ego mihi non habeo ubi meum dicem, nisi in hoc uasculo quod mihi traditum est. Transactis autem paucis diebus, priquam res premissa compta est in claustro, heremitis quidam monachus propartes illas ministrum habebat. Qui scens quia

diabolus mendax est et pater mendacij.
experiuoluit huiusmodi rei uentate. Diuer
tens igitur ad obsessam mulierem in signum
quod credi posset questum a demone. At
ille primo noluit profiteri. Sed a monacho
uiramitis astrictus dixit quia abbatis
tuus manum meam in manu sua tenu
it. Cui rei monachus ille consci. Alijs ei
ubis credi posse dissensit. Henricus uero de
ysinberg audiens eum primo die defunc
tum. pelli sue ualde pressit. et cum
multa festinatione ad claustrum uen
ens. dextrarum suppe retentum. nudis
pedibus manu propria ad defuncti sepulchrum
adduxit priuam agens apud illum. Hec
anichi de obitu monachorum claustralium
gesta sunt. Nouici Si demones electis
in morte sic sunt importuni quid fit de
reprobis. quorum peccata sanctorum angelorum
impediunt presidia. Mong De hoc satis
dictum sunt in sequentibus. Maiores konos
ms alios multum obit ad memoriam
in reuocat. quos male quidem uixerant. sed
felici fine decesserunt. XVIII.
Fuit quidam miles in saxonia ludol
fus nomine. sed tyrannus actione.
Hic cum die quadam uestibus nouis atque
scarlatis induto. in uia equitaret. tus
cum cum auro obuium habuit. Cui cum
uestimenta ex rotarum impulsu luto aspergerent.
ipse ut pote miles superbus com
motus ualde. extracto gladio. hominem
pedem amputauit. Qui postea de eo
miseratus de peccatis suis dolens. in
domo ordinis nigri que porta uocatur
factus est monachus. Sed multo post in
grauem infirmitatem incidens. cum coti
die a se male commissa deplangeret. et mar
time abscissionem illa dicti pedis infir
mans se consolans responsit. Non po
tero consolari nisi uidero signa iob in car
pe meo. Et ecce post dies paucos cicatricem ad instar filii cocumeq; templat
est circa talum sui in eodem pede et
in eodem loco in rustico pedem trunca
uerat. Qui paulatim cepit putrescere.
ita ut uermes de eo scaturirent. Tunc
repletus gaudio. aut Moriolo de uenia
spero. quia signa iob uideo in carpe meo.
Sicque in multa cordis contritione atque gra
tum actione inualescente morbo. spm
reddidit. Hec in relata sunt ab abbe
luonie. qui fuit et domi supdicte. XIX
Accidit quidam militis mortem
ualde peccosam. retulit mihi adam
monachus de lucka. cui in supiorib;
memini. Erat inquit in saxonia miles
quidam alardus nomine. qui ut tante
fuerat potentiae. ut in primo certamine
in quo miles factus est. manu propria quin
decim dextrarios acquireret. Qui
sicut uir prudens. eandem honorem tem
porale in suis uiribus. sed dominum asserens.
omnia restituit. et sodalibus cum secu
ualecicens. in lucka monasterium re
ligionis habitum suscepit. Et quia
electos suos probat dominus. tanta illum
infirmitate flagellauit. ut uermes
de eius corpore indesinenter scaturirent.
Quorum fetorem simul et horrorem cum
ministri sustinere non possent. aut ab
bas predicto adeo. Quid faciemus fratres

cum homine isto? Respondit ille. Dentur in quatuor lintheamina. et ego pro ꝗ nomine eius illi suscipiā. Qd̄ cum factum fuisset. assidua pannorum mutatione fetorem tempauit tamꝗ ipse egro. Cumq; dies adesset remunerationis tamte patiente. aut ade. Stente in manū pulsate tablam. qr dominū uocatume. et fecit sic. Venente quem p̄ dictam letaniam. cū omīs pene ad lacrimas ubis ualde ꝯpunctus mouisset. sub unū. Modo te domum mei dilectissimi. et dicente missas uias. qr saluator mundi. ⁊ glosa eius genitrix cum angelis et multitudine sanctorum illuc uenerunt ⁊ fuit. Postea reuertimini cum eis. qr animā meā suscipient. Intrum dū missas dicerent. sicut in uitulit sepe dictus adam. Alanus spū propheico. omīa que ī oratione agebāt indicauit dicens. Tales misse a talibus sacerdotibus ad talia altaria celebrant. ⁊ mirat ē ualde de hoc laico. Reuerente conuentu ille uultu iocundo sic ait. Ecce xpc cū matre sanctis suis p̄sens ē habentes manū sub mento meo. ⁊ iam suscipient aiam. Nec in credatis. si ī instanti mortuus nū fuero. Ad qd̄ ubum moriens spirauit. morte iuba ꝯfirmans; de cui corpe statim tam odor exiuit. ut omīs illi suauitate reficerent circumstantes. Nouicius Valde me recreat hoc oratio. Mon. Ex quo sermone de multis; referam unde ampli edificetis. regimq; reddat ad psonas

religiosas. Cap. xx.

Miles quidam sceleratissimus. abiimicis suis captus ē et occisus. Qui cum moreret. hec ei uerba ultima fuerunt; dne miserere mei. In cui morte quidam obsessus liberatus ꝗ. Que cum p̄ dies paucos atrocius uexaret. sicut sup̄ dictum ē de konone cap. xvij. interrogat de hoc respondit. Multi congregati fuimus ī morte militis illi. si; quia michi ibi optimum. ampli in hoc meo uasculo me unctio. Requisit de causa. subiecit. Tria tantū hec uerba mortis p̄tulit. ꝓpter que potestate nīram euasit. et cū hunc p̄dom obuinocatione diuinī nois. sicut latronī ī cruce. tormentum uersū est ī martyriū. Nouicius In hoc exemplo satis confido qd̄ p̄nia uera nūquam sit sera. Monach. Duo subjungam exempla. p quē cognoscetis qd̄ extrema contricio sit ex mita mīa dī.

Frisia uirp̄ homo q̄dam diues. xxi

infirmatus ꝗ. Habebat autem filiū monachū. et sacerdotem ī claro campo domo ordinis mīi. p quo cū misisset quasi p salute anime sue. nescio quo dei iudicio. sine confessione sine uiatico. et sine unctione mortuus ē. xxii

Eurea idem temp̄ in eadem p̄uincia alius q̄dam friso hostibus suis occurrens. uulnerat ē ad mortē. ⁊ occisi sunt duo filij eius. Cumq; patrem occisores estimarent mortuū. abierunt; ꝯpto tanto scelere magistri grangie in bethwde adducto plaustro. occisos sup̄ posuit. ⁊ cū patrem adhuc spirare in

dissset. clamauit. Vultis adhuc dne. Cui cū ille minime responderet. times hostes ee. subiecit conuisus. Ego sum ne timeatis. Tunc ille. Adhuc eni uiuo. Ego or leuatus i uehiculo. deportat est ad grangiam. peccā sua confessus e. ymmicauit. munit. sicq; spm reddidit. Ecce prior cum tempus habet penitenci. & filius eum de salute admonere. omia neglexit. moriens ipenitens. Alter uero semimortuus. oleo misedie. ⁊ uino penitencie. ueni samaritanus. ⁊ totus. de stabulo transiuit ad palaciū. Et est mihi impletū quod scriptura die. Cui multū miseret. gratam ifundendo. ⁊ que multū indulsit. gratia

XXIII ⁊ diocesi traiectensi. ⁊ in apponeto. miles quidam extitit nomine wiger. i actibus militie noiatissimus. In pma expedicione di miniere ⁊ punctus cruce signatus mare transiuit. tam forti ter ⁊ tā instanter sarracenos impugnauit. ut tam regi iersalimitano. quam ceteis xpianis dilectus esset. & acceptus. & ymicis xi nimis odiosus. Qui cū panniū integrū saluatori ibidem strenue ut dictum e multrasset. ⁊ repatriare cogitasset. die quadam i occisis ei in oflictu seruū eius occisus e. Cuius aiam i specie columbe celos uidit penetrare. compunctus de ustione dicebat in se. Quid agere ponus o miser. Si reuisus fuerit. uicia repetes dimissa. ⁊ erunt nouissima tua peiora prioribus. Extime fortius ageus solito. die quadam oflictum intrauit. & occubuit. Cui capitis sarracenii pedentes. cū multa glacia circumtulerūt. xpianū ui corpus rapientes. atq; sepelientes. ecclam sup ipsum fabricauerunt.

XXIIII Cum illa tempa theodicus de rulāt uir potens & dux. deuotios gratia perfectus e iherlimā. prostratus aū sepulchr dnicum. huiusmodi fudit orationem. Domine ihu xpe qui omia nosti. si nō habeo me emendare a uicis pstinis. noli me punitas redire i tiam meā. si; ut hic michi mori liceat concede. Audiuit hanc orationē alius miles cōpater ei. ⁊ ait. Oratis ne bene hodie compater. Etiam inquit. Dicente illo. & cui multis dimitte uxorem ⁊ liberos uiros. Respondit theodicus. Melius e ut illos desejam. qm animā meā pdam. Qd plura. Exaudita e oratio religosi militis. & post paucos dies defunctus. conjunctus e cum iersim celestis. Quāpe sit dominū omib; inuocantib; eum i ueritate. mors alterī cuidā demōstrat.

XXV Nostbrug monastio dyocesis traiectensis. monachus qdam fuit. tenax iustitie. zelum habens discipline. Cumq; mortuo illi tempis ablate. & is qui hoc anno defunctus e. ei pelectionem substituere. ille saeuus eum unum sclarem. atq; i ymmente igemuit dicens. Heu m disciplina dom hui pibit. Est enim de ordine mgri monasterii aliqui dues sans. ⁊ ait. Domine ihu xpe peto ne sinas me diutius uiuere. ne uidea desolationem hui monasterij. Cumq; iducū possi

ut eundē eligeret siue pfessionē fac
ret. aut ad eum mente tranquilla. Ds
nouit qd diligam uos. s. scio qd reli
gio domus hui destruet p uos. Ma
ne dicta missa ab eodem abbate se iniungi
penitet. et ut obtinuit. Contradicen
te abbe eo q. sanissim uideret. respon
dit. Hodie oportet me mori. Deinde
strata matta se in ea reposuit. et p
tabulam conuentui aduocari fecit.
Pdictis orationib; eiusdem minime mo
rentur. sumpsit stolamq; in qua mi
sas dicere consueuerat collo iponens.
coram altari more agonizantium se re
posuit hanc orationē fundens.
Domina sancta uirgo maria si unq;
p hanc stolam missam celebrauj et placentē
fuisse animam meam in hac hora. Cauti
t est iustus et exspirauit. et secm ppriam
ei domus illa tam in spualib quam in
temporalib ualde defuit. Hec in rela
ta sunt a qdam abbate ordinis nostri
nec n ab euerardo monacho et sacer
dote eidem cenoby. Nouiciat. Nō mirū
si ds quandoq; iustos tollit ne peccā
dimissa repetant uel ne mala immine
tia uideant ut iosyas. Sz hoc metuit
ret q iusti aliqn subito rapiuntur.
ul qd horribilius. igne. aqua. l. p
apicio peiunt. Mona. Justi quamq;
morte pocupati fuerunt. et refrigerio
erunt. Multis enim causis omissis
q assignari possent. una e. ut uir
tutes eorum occulte patefiant. xxvi.
Ante hoc quinquennū qui nunc
est dux bauwyte. unū ex abba
tib ordinis nri ad se uocauit. nescio qd
cum eo tractauit. Nocte ppuratus e ei
lectus in horreo. Qui cum dicto opteron
o isset cubitum. lumen qd a conuerso
posti fuerat in strauen cecidit.
in flamas pstetit. A quib; abbas exutat.
cum ostium exire ni posset. in modum
crucis se in terram pstemens. extinxit
domum omendauit. Pro incendio
dux eii multis; et omnibus q aderant
accurrit. rejectisq; lignis ac stipulis
abbem semiustum atq; extinctū extrax
erunt. Et ecce ecca pectis ei apparuit
capsella cum reliquiis. uenitq; in illi
cathena ferrea stringebat. Quib uisis
dux cōpunct dicebat. Videte qd sco
isti uiro uestimentorum asperitas sufficere ni
poterat. nisi etiam cathenā sup addet.
Sepultusq; e tanis bone in ecclia maiori.
Post dies paucos cum duo milites in
eodem loco missa audirent. uni sepul
chrum ei ascendit. Vt aut ds osten
deret qualis eet merito illic tumulat.
miles tā uehementer in pedib; ardere
cepit. ut desiliens clamaret. Quo cō
pto alter respondit. Sepulchrum e
illius combusti abbatis. Ex illa die
habitus e in eadem ecclia in magna ne
ll ecclia sci maximum xvii. fnerationē.
in colonia temporib meis qdam fuerat
inclusus. .. cenoby eidem
mcaator. Est enim illic congregatio
sciomialiū. Hic ante conuisionem
cōcubinam habuerat. Et qua simul
peccauerant. simile susceperunt penam
ado diuam. ut uterq; circulo ferreo.

uentre suu ligaret. Ipe u in pdicto loco se includens · missas suas celebrando · domino uacabat cui ulla fratris habitu religioso necessaria ministrabat. Adue nente tempe uocationis eius dum eius fratrum decanum sci andree cui uita i distinctione sexta · cap · v · descripsi uocauit · ofessionem fratr. uita reuela uit. Cui ille in uirtute sancte obedi entie pcepit ut cirulum fineret depo ni qd fecit. Sicq: eo defuncto · muli er post paucos dies cepit infirmari · et quia timuit qd sacerdoti acciderat · secretum suu pdere noluit. Cui uir tutem ds n sinebat ee occultam. In hora u qua expirauit · uinclin eius diruptum. Cumq: fines ligature illi ferree tunicae in q morebat ex utq: latere suspendent · multe matrone · femine sce exitum pstolantes · pqm rem cognouerunt · de tanto miraculo dm glorificauerunt. Hec m relata sunt a filia sororis pdicti sacdotis · Vinclá ista reuocant m ad memoria mortem cuidam sanctimonial pciosam. xxviii

Brabantia aput nuellam monasterio sancte Gertrudis uirginis puella qdam nobilis exstitit · clemenia nomine. Hec cum suadente diabolo lapsum carnis incurrisset · tunicam innocentie qm penitentie · concilianis laetitiis mundare satagebat. Sic de dm erat opib misericordie · ut omnis suos redditus pauperib; erogando · nichil pe nes s retineret. Et empe quodam ca hyemis pnoctiu cui fere nuda erat · nimisq: egeret · sedens uir altare sancte gertrudis sic orauit. O dulcissima domina · quom tibi seruiam i hac hyeme · cum nichil habeam ·? Eadem hora supueniens qdam pegrin · cum ad memoria iam dicte uirginis orasset · quinq: solidos i sinu clementie iactauit · abiit. Hoc quasi p miraculo ipa wigero monacho uilarensi retulit · et ipe michi. Cui autem moreret · inuenti sunt circa corp eius nouem circuli ferrei. Nouiciu Mirabilia opatur ds in secu fragili mona. Licet ppositum meum sit in hac distinctione tantum tractare de morientib; · refeam tamen per occasionem hui scimonial fortem penitentiam alterius cuidam muliegris. xxix

Non est diu qd uungo qdam leodicensis osilia nomine cui cuidam nupserat merensi. Quo mortuo · qa pulchra erat ualde · canonicus qdam leodicensis illam duxit i tanti eam amauit · ut p clausuram ab humanis aspectib illam remouerit. Post cui mortem illa de peccatis suis dolens · uirta ecclam sci seuerini se reclusit · ubi ex numa orticione sepe lacrimas sanguineas p fudit. Insup uinculis ferreis se ligari fecit. Cum quib cum stetisset i oratione · omnia diruptra sunt. Et uines u eadem uinclá do n esse accepta · secundo ligata ·. Qd cum ofesta fuisset abbati sci lambti · dolente consolans ait · Qui dixit marie magdalene · dimissa sunt t peccata tua · ipa uincula tua dirupit. Sicq: ofoldati e

Nouci. Si qua adhuc residua sunt de morte uiuorum ut expliceant exoro. Ho
Quedam tamen adhuc de hijs referam in quib consoleris simul et tristaris. xxx
Ante hoc quadringentesimum gerbrandus abbas claricampi in frisia cum abbe uno de capitulo redieris generali. in uia infirmari cepit ita ut cum maximo labore fonteacum peruenirent. Ibique diem clausit extremum. In ipsa hora mortis eius. sci monialis quam de sion. quod domus est ordinis mei. perueniss ad claricampum. facta in mentis excessu. uidit animam ei ab angelis in celum deferri. Expulsit eam domum et locum sepulture ei. nec uestem habitum in quo sepultus est. Vidit insuper successori ei widoni duos dari baculos scilicet uirgas pastorales. ex quibus primam abiecit. alteram retinuit. Idem widio prior fuerat in clarecampo. de quo assumpti est in abbem sci bernardi. Deinde post breue tempus mortuo predicto gerbrando quia uir fuit grandeuus. iustus et disciplinatus. idem widio abbate meo presente nunc et me. factus est abbas claricampi. Sicque secundum quod de illo postensum fuit. primum baculum abiecit. alterum adhuc retinens. In monte sce walburgis scilicet xxxi
mialis quedam fuit vdellolt nomine. femina bona et satis feruens in religione. Hec cum iam agonizaret. sicut audiui a sororibus que presentes erant. manum extendit extra ostium dicens. Ecce nuncii dei foris stant. exspectant animam meam. Sicque pro modicum reddidit spiritum. ab eodem angelo deducenda in paradisum. Hoc etiam scias quod sepe a mortuis viui uocantur. Verbi causa. xxxii
Ante paucos annos heydenricus sacerdos et cellerarius noster maior. in sompnis apparens successori suo cunrado. tunicam priam ei tradidit induendam. Quam cum ille induisset. infirmitate preuentus. post dies paucos defunctus est. xxxiii
Nondum anni elapsus est. quod lambertus monachus nr. nocte dnica in choro obdormiens. richwinum cellerarium urum ante aliquot annos defunctum. chorum intrare conspexit. Et cum annuisset ei manu dicens. frater lambrte ueni. simul ibimus ad refectorium. ille sciens eum mortuum renuit et ait. Redire in ibo uobiscum. Quo cum repulsa pateret. ad oppositum chorum se uertens. quedam senem monachum cunradum nomine. qui circa quinquaginta annos militauit in ordine. sili signo ac ubo uocauit. Quem ille mox secutus capitio capiti imposito. et ade die prenam cum prior quidam ex nobis uocasset. et idem cunrad presens esset. ait ei me audiente. iam dictus lambertus. Ecce domne cunrade uos certo moriemini. In hac enim cuculla uidi uos hac nocte richwinum sequentem. referens ei uisionem ordinem. Cui ille respondit. Non cum. nam uellem esse mortuus. Sequenti enim die si bene memini infirmari cepit. et post breue tempus defunctus. in eadem cuculla sepultus est. xxxiiii
Femina quedam religiosa de armenia cum filio et filia manens colonie

in ecclia maiori ieiunijs et orationib;
dō seruiebant. Vocabatur autē filij gre
gorius homo simpler ⁊ sacerdos. Ho
men autē soror ejus maria. Anno autē
primo matre defuncta. infra triennij
tū etiam gregorij ad extremā deluc
ē. Cumq; soror coram illo sedens lacri
maret valde. ille consolans eam ait.
Noli flere. quia mater mea uocat me.
Illa. Vbi est. Respondit. Ecce coram me
stat. Sicq; anima illa sēa carne solu
ta. Corpus ejus cū multo honore
inter canonicos eidem ecclie sepultū ē.
Nota. Valde in uidentur esse pfecti
quorum anime carne solute. mox ascen
dunt ad requiem. Verum dicas. sicq;
hoc ut lateat qd valde pia sunt iudi
cia hominū. que pfectos. maxime clau
strales ab introitu ecclie quēq; retardant.

Conuiuis quidam de cynna. xxxv
q domus ē ordinis nri. cum die
quadā missus ab abbe suo nauigio
transiret p fluuiū albiam. q fluit
p saxoniam. nauta ab eo naulū req
siuit. Qui cum diceret michi se ad
manū habere pecunie. respondit ille.
Date in pro pignore cingulum uel cultel
lum uestrum. Si non possum mecū his ca
rere. Qui adiecit. Ego pmitto uobis cū
ordine meo. q dimidiū denariū uob
remittā. Et dimisit eū nauta. Rece
dens ab eo conuiuis. eo qd res modica
uideret. pmissū paruipendit. nichil
remittens. Sō multo post infirmat.
cū omnibus qui aderant mortuū uide
ret. anima egressa. cum ad iudicem
ascendere uellet. pdictum dumdum
denarium. cui i confessione ñ meminit
ante oculos habebat. Qui adeo
creuit ut mundo maior uideretur.
Cumq; sursū uterq; semp obsistere.
neq; aliud esset qd anima. uiuo eduxerat
ad angelorum petitionē pmissa ē reduc
ad corpus. Qui iramib; cunctis. uisione
recuit. et uisus ē ab abbate nauta
integer denarij sub omni celeritate.
Quem ut ille receptū. eadem hora se
cundū considerationē conuiuis exspira
uit. Hec in narrauit abbas luuone.
asserens sibi recitata a pdicto abbe.

Vni religiosi qnto seculariū mai pnitū
speramus tanto debitū esse solicitū. ne
monentes aliq; publicus secū thesau.

After annos paucos i regno xxxvi
Francorum quadam domo ordinis
cysterciensis. monachus qdam bone
uite laborabat in acutis. Qui dum
duplici calore torqueret. infirmita
tis scil. ⁊ aeris. rogauit infirmarū.
quatinus sibi liceret cucullam exuere.
et induere scapulare. Qd ille cōcessit
compassus i tanto. Qui cū abuteret.
reuersus infirmū repit exspirasse.
Sō modicū ex hoc turbatus. domū
clausit. scapulare extraxit. reinduit
ei cucullam. sicq; i matta illū ponens
tabulam pulsauit. Deportatus in
oratorium. Prima nocte cū monachi
secūm ⁊ sicutudinē circa corp psalmos
legerent. ille i ferētē se erigens. ⁊ cir
cumspiciens monachos aduocauit.
Qui cum tyti. fugerent omnes i dor

mitorii. ex [illegible] cepto suppriore qui costa
tor erat. ait illi. Y olite timere. ego sum
ille frater uir. qui mortuus fui. et reuiui.
Vocate m̃ ablatem. Interim signaunt
monachis q̃ fugerant. q̃ surrexisse mor
tuus. factus ē in dormitorio magnus
mor. atq; concurs. A cedente ablate
ad feretrum. ait ille. Domine ostende
uob qd sic atq; sic mortuus sū. Duct
ū ab anglis ad padū sum. cum putaret
me libere posse intrare. accessit ad osti
um sanctus benedict. et ait. Quis eum
estis. Respondente illo. ego sū monach
ordinis cysterciensis. subiecit sanctus.
Sed quaq̃n si monach es. ubi ē habit
tuus. Iste locus ē quietis. et tu uis int
re cum habitu laboris. Qui cum circum
gyrasset muros eiusdem felicissimo mansi
onis. et p fenestras seniores qsdā mag
ne reuerentiae illic conspexisset. um
illor qui ceteris beneficior uidebat. ut
p me intercederet supplicauit. Cuius in
terventu. p missis sum ad corp reduc
ut sic habitu ante recepto mereat ad p
missā beatitudinē intire. Quo audi
to abbas cuculla in q̃ iacebat ei extrax
cuculla q̃n i infirmitate exuerat ei
tendens. Sicq; accepta bēdictione
rursum expiauit. Vocatur aut dom
i qua origerunt sxer. Abbas de relax
husen p nos transiens nob retulit hi
miracli. dicens se audiuisse a pore
conuentu ia dicte dom. xxxvii.

Simile ex parte contigit hoc ano
apud strazburg. Cum qdam ciuis ibi
defunct fuisset. et in feretro positus.
anima ad corp reuisa ē. Et cum clama
ret quom̃ ueni huc. quom̃ ueni huc.
uocata ē uxor eius. Ad q̃m ille. dī mia
reduct sum. et hoc t dico ñ omia que
habeni relinquam. ñ poterim saluari.
Sicq; omib; pur poterat salubriter dis
positis. infra triduū mortuus ē. fuerat
eius substantia de malo acquisita. Nou.
Quid ē qd maxime mouentib; possit
subuenire. Mona Confessio pura atq;
contrito. Sed exemplum. xxxviii

Magister thomas theologus. cum in
pseni expeditione i castro pegrine
i camera qdam lecto decumbens. esset
mortuus. audit diabl̃m i angulo stantē.
quē cum cognouisset. uoce beati marty
ri allocutus ē eum dicens. Quid hic as
tas cruenta bestia. Dic ñ quid ē quod
maxime uobis nocetur. Cumq; ille
nichil respondet. scolastic subiunxit.
Adiuro te p dm̃ vuū qui iudicatur est
uuos et mortuos et seculum p ignem.
ut dicas in hui introgationis ueritate.
Ad qd demon respondit. Nichil ē i ecc
qd tantū nobis nocetur. quod sic uirtu
tes nras euertit. quom̃ frequs offessio.
Quando incit homo i peccatis ē pec
catis dico mortalib. omia ei membra
ligata sūt. et non potest se mouere.
Cum uero p̃cata eadem constrict. sta
tim liber ē. et mobilis ad omē bonū.
Quo audito doctor ille bon. et crucis
ē fidelis p̃dicator let. expiauit.
Nouci De confessione ñ dubito qn
ualde sit bona. secū qd tercie dis
tinctionis plima pro bant exempla

Nona. De morte iustorum hec dicta sufficiant de quibus etiam in superioribus multa exempla reduntur quae recapitare superfluum deo. quia ad mortes malorum festino. Qui miserrime quidem horribiliter moriantur usurarii. auari. pecuniosi. dolosi. superbi. prodiones. homicide. iracundi. luxuriosi. uiciosique similibus subiecti. quos apostolus appellat opera carnis. quibusdam tamen pauca exemplis.

In ciuitate metensi. sicut in xxxviii. narrauit abbas quidam ordinis nostri. usurarius aliquis defunctus est. auarus nimis. Qui cum moriretur erat. supplicauit uxori sue. ut crumenam denarijs referta secum uellet se ponere in sepulchrum. Quod cum illa fecisset. quanto secretius potuisset. tamen latere non potuit. Accedentes aliqui sepulchrum latenter aperuerunt. et ecce duos ibi aspiciunt bufones. unum in more crumenae. alterum in pectore. Sue denarios ore de crumena extrahebat. iste suscipiens extractos cordi eius immittebat. Ac si diceret. Vos pecunia saciabimini cordium insaciabile. Quibus uisis illi timore percussi. tam relicentes fugerunt. Quid putas animam huius patris in inferno a uermibus immortalibus. sit tam horrenda in eius corpore demonstrata fuit in sepulchro. Ho mundi horrida villa fregene.

xl. Frendum est quod sequitur. que ad miliare unum distat a colonia magna quedam morabatur uxor nomine. moribus quidem satis composita. sed usuraria. De quo vicio cum sepe arguere non gerlaco. quamuis iam dicte uxore regione quidem prouisset. sed non seruauit. Tandem in peccatis suis mortua est. et propter timorem corpus ne ferretur. posita superiam. Et ecce diabolus manus eius et brachia mouit adstar numeratis pecunia. Quisquis est per gerlaco. ut diabolum a uexatione corporis exorcisando cohiberet. Quod cum fecisset. corpus quiescit. et cum adiurare cessaret. illud non cessauit. nec crura nec manus mouendo. Tunc tollens harristas aqua benedicte inuxit. et os eius inuisit. quae illa audissime masticare cepit. Tandem tollens stolam cum exorcismo collo eius circumligauit. sicque demon ab eius corpore compescuit. Erat ibi tempore eodem rusticus quidam qui dicebat sacerdoti. Scias dilecte quod diabolus in hac uxore stupenda operabitur in hoc corpore. referam eum uobis simile. quod temporibus

Conrigit puerciae mee. xli

Fuerat in bacheim uilla prima. famosa quidam usuraria. Hic cum moriretur. campum totum cornuum ac cornicibus uiuis repletum. et clamauit fortiter. Ecce iam appinquat ad me. et adiecit. Owi. owi modo est in recto. iam in domo. in pectus meum lamiae. in animam meam extrahunt. Sicque cum ululatu efflauit spiritum. a demonibus ad inferos deducendum. Qui eadem nocte corpus de feretro multis qui aderant uidentibus tollentes. usque ad tectum leuauerunt. et cum trabibus impingentes. uix limen ostij illud cadere finentes obstregerunt. Et extincta sunt luminaria. fugerunt homines. mane in iam dicto loco corpus reperientes. Quod

bestiali sepulture tradiderunt. xlu

In diocesi coloniensi. ante paucos annos. nimis quam defunctus est nomine theodicus usuarius ad modum nominatus. Hic tandem infirmatus. materia ascendente in cerebrum factus est frenetic. Qui cum conclio dentes et os moueret. dixerunt ei ministri sui. Quid comedistis domine? Respondit ille. Denarios ego mastico. Visum ei fuerat. q. denarios ori eius demones infunderent. Non possum ncq; sustinere demones istos. Portate me ad monasterium rode: bonum illic homines sunt. forte auxilio illorum ab his diabol liberabor. Quo cum delatus fuisset. clamauit. Reportate me. reportate me. plures hic demones uideo qm in domo mea erat enim de ulla wurme. Sic miser relatus a demonib agitatus. exspuauit. qm execrabile uicium sit usura. in suis tormentis multis ostendens. Quidam dicunt se in ore et in gutture ei denarios uidisse. Nouu. Bene apls auaricia appellat ydolorum seruitutem. cui sic demones famulantur. Monach. Auaritia heu non solum in secularib; sed etiam in personis ecclesiasticis regnat. eisq; famulat.

Vrhardus prepositus bonnensis. clericum habebat nimis auarum. monasteriensis ecclie canonicum. Qua ex eius consilio. idem prepositus pendebat. multam pecuniam walter congregauit. Qui cum moreretur. ii unum quidem denarium. p anima sua legauit. In ipsa hora mortis ei. godefrid ecclie sci andree in colonia canonic. coram domino suo adolfo. tunc maiorum eccie decano. et postea archiepo. in porta chori dormuit. Cui talis uisio ostensa est. Visum est ei. qd predictus walter pecuniam de magno cumulo in tabula numerare. et qd demon ex altera parte. in ethiopis effigie residens. illi computationem diligentissime considerare. In ipsa computatione walter frequenter ex ipsa pecunia. aliquid furtiue uestibus pre sub misit. Qua numerata. demon in hec uba prorupit. Computat argentum walter subtrahit illud. De inde manib oplosis. cum multo cachinno subiecit. plus qm ducentas subtraxit walto marcas. Sic enim ex quadam superbia uocari solebat. Exercitans dnm suum godefridus. quid uidit recitauit. et conpti est. q. eadem hora exspirauit. prepositus u omnem illi pecuniam tulit. asserens illam sua fuisse.

Godefridus u. xliiij. Si sua fuisse. Qui mm misere defunctus est. Erat siquidem auarus ualde. et magnam in cuna pecuniam collegerat. Die quadam philippi regis romani magnum in domo sua debitoribus dni sui fecerat. quantum ex pecunijs eidem philippo. qs adolfo p coronatione dederat illi accommodata restituere. ponens. Ante enim qm de eode communio gustasset. apoplexia tactus obmutuit. et sine confessione atq; sacr communione spm exalauit. Post cui morte cuidam sacerdoti talis de eo uisio ostensa est. Vidit eum colonie in moneta incidi impositum. que ia cob uideus. uno uidelicet epe. cui fuit

familiaris. malleo extendit usq; ad de
narij tenuitatem. Et bene concordabat
pena culpe. fuerat enim magister mo
nete. et monetarijs socius. et quia
multa ibi congregauit pecuniam.
luere ibidem uisus est auaritie penam. De
de morte hermanni scolasti decani in colo
nia postpo non tacebo. xlv

Erat idem hermannus homo multum
auarus. et amator pecunie. Accidit
ante hoc biennium ut canonicus quidam
bunnensis winricus nomine cognomento
stempel moreretur. Qui statim post mortem
erwino maioris ecclesie in colonia cano
nico in somnis apparens. ait. Rogo
te. ut ad diem meum uenias ad capellam
sancti nicholai. Quod cum erwinus renuisset
scilicet eum mortuum. subiecit ille. Peto
ut hoc ipsum dicas scolasto decano. quia
dies erit octauus die. Ille cunctans.
et de uisione satis admiratus. quod uide
rit. et quod winricus mandauerit. mane
decano recitauit. Qui statim uisum
intelligens. respondit. Ego satis ti
meo quod diem eius ato obseruare debeam.
qui homo senex sum et debilis. Statim
eadem die peccatum cepit habere. ita ut
predicto die moreretur. Quod ubi cognouit
erwinus timens quia et ipse mortuus
erat. cepit se per confessionem atque sacra
mentorum ad mortem preparare. Adque
maior prepositus. Cras in conuentu dicite
ei missam sollempnem et sepelite. sicque
satis fecistis petitioni eius. Quod ita
factum est. atque uicta capellam predicti
confessoris ab eo sepultus. Adhuc ide

erwinus uiuit. a cuius ore audiui quod dicta
sunt. Inter auaros penas soluent etiam
aduocati. qui modo salaria pinguia re
capiunt et causas subiciunt. xlvi
Narratur in anno paucos menses
aliquis sacdos de saxonia dicens. Sup
in terra sua quidam nominatus decretista
mortuus est. Qui cum hiaret lingua in
ore defuncti non est inuenta. Et mento
linguam predidit moriens. quam sepe
uenliderit viuens. Nouice. Simile
dixisse te recolo de henrico ratione
in distinctione sexta capitulo tertio. Mo.
Recordor nunc cuidam uerbi de hui
modi aduocatis ironice dicti. Quod
tempore quo iam dictus henricus obiit
mortuus est et magister folco treuerensis
mortuus fuit et plures nobiles tre
Recte inquit quidam canonicus facunt
nobiles isti quod morientes secum ducunt
aduocatos istos. erunt enim eis necessa
rij. Nouice. Non ubi ualebit saxo neque
ratio quia sine lingua siue clausore
ore uba minime formant. Monach.
In illo dumo examine ubi aptari erant
libri et iterlin scrabitur in lucens. nullus aduo
catus neque per se neque per alios assignare
poterit aliqua falsa loca ex legibus
siue decretis. Hec dicta sunt de auari
tia. De dolosis uero cum iunctam auari
tia nunc aliqua subiciam exempla. xlvii
In diocesi colonensi uilla uide rusticus
quidam fuit henricus nomine. hic cum mor
ti propinquus esset. lapidem grandem et ni
tidum sub se in aere pendere aspexit.
Ex cui aspectu cum esset nimis estua

ret uoce clamauit horribili. Cū lapis capiti meo īmineis. tot me incendit. Vocatus ē sacerdos. ⁹ offeretur. ⁹ ⁹ nichil ul li pfiuit. Recogita mq̄r. si aliquē lapide isto defraudauis. Ad quod ubum ille īsere uisus aut. Recordor me eundē lapidē ut agros meos ampliarē in alienos ter minos tūstulisse. Respondente sacdote. ⁹ est causa. ille culpam confitet. ⁹ satisfac tionē pollicet. ⁹ sicq; a tribili illa uisione

Simile contigit. xlviii. ⁹ liberatur. Si ulla cui rotheim uocabim ē. Cū rusticis quidam ibidē moriur. ⁹ esset. diabolus assistens. palum igneū ou ei īmittere minabat. Ille culpam non ig norans. ⁹ quocumq; se uertebat. semper diablm cum palo pseuterē habebat. Pa lum sicdem eusdē cūtitatis ⁹ forme de agro suo in agrū cuidam honesti mi litis eidem ille godefridi noīe tūstu lerat. ⁹ addendo q̄ illi subtrahēat. Ad quē cogente iam dicta necessitate suos misit. ⁹ ablata restituere. ⁹ ⁹ ⁹ ut eo ignosceret supplicauit. Quib⁹ respondit miles. ⁹ Non ignoscam. ⁹ sinitre filiū mulieris bene torquet. Iterum tretur ut ⁹ ⁹ iterū nuncios mittit. ⁹ ueniā nō consequit. Tercio ⁹ cum lacrimis uenientib⁹ ⁹ dicentib⁹. roga m uos domine intuitu dī ut uestra recipiatis. ⁹ misero culpam remittatis. ⁹ mori ñ potest. neq; uiuere licet. Re spondit ⁹ ⁹ bene uindicat sū. ⁹ m remittā. Ab illa hora terror omis dia bolic cessauit. Ex his exemplis satis ~~satis~~ colligit. ⁹ ⁹ secm qualitatē culpe etiam ds formet qualitatē pene. Audinē ⁹ te tibiq; similes consoleē. de diuitib⁹

Fuit in regno xlviii. ⁹ atq; supbis francor clericis quidam nobilis ⁹ diues. ⁹ ⁹ duo sepe hominē extollunt. ml tisq; uicis subiaunt. Qui ⁹ mortuus fuisset ⁹ in feretro positus. multitudie ⁹ ⁹ ⁹ cum sedente tam ex clericis ⁹ ex laicis. ipē se erexit. ⁹ cunctis audientib; īhec uba prumpens. Iust⁹ uider uidica uit. ⁹ uidicatū ⁹ ⁹ ⁹ ⁹ tradidit īmanus ipior. Quib⁹ dictis se reclinans. iterum ñ dico obdormuit. ⁹ ⁹ de requie tūsiuit ad laborem. ⁹ de delic

Ex eodem regno l. ⁹ is ad miseriā alius ⁹ clericē fuit. ⁹ ipe uiciosius ualde. sicut ⁹ supior. Qui ⁹ ⁹ admonit fuisset ab amicis de confessione. esset; ⁹ ei allatum corp⁹ dni a sacdote. accipere noluit. uertensq; se ad parietē. sic aut. Tuba canit apuit inferos. ⁹ eam⁹ hinc. Sicq; exspuans tubam secut⁹ ē infernā lem. Nouu. Si sic ds execratur diuicias atq; supbiam. ⁹ ⁹ ualde punitur. blasphemiā. Monach. Ualde ds punit quandoq; illud vicium etiā infidelib⁹ sicut ⁹ ⁹ ⁹ ex relatione cuda mo nachi vilariensis. qui cura hereticos albienses cū dno cunrado cardinale

Comes fulken li. ⁹ satis laborauit. ⁹ is hereticis. ⁹ hereticor coadiu tor cum ultimū castrum suū rehabe ret. ⁹ in tanta erupit blasphemiā ut diceret. Velit nolit ds. uelit nolit ecclia romana. ⁹ omis sci. ⁹ ego tirā meā rehabeo. ⁹ ⁹ ⁹ de equo cui īsedebat

mens. horribiliter torquebat. et cum a
militib esset eleuat. denuo ruit. penā
soluens blasphemie. Rediuet uero in do
mū suam primum torqueri cepit in pe
dib. deinde in cruribus. postea in pecto
re. et cum ei relictum fuisset officium
lingue si forte penitere uellet ipsāq;
confessionem prius contempnere. circa
quatuor menses a die qua penitus e.
ipenitens expirauit. Hec de diuini
is superbia atq; blasphemia dicta sit.
Quanta u pena pdonib; pparata sit
finis unius ostendat. lii

Qua illud tempus quo philippus
rex iimicabatur colonienslib pro
ortone. satelles qdam iohannes noie
cognomīto dan. punicā depdat est.
Hic cum pmulta mala mortui esset.
diabol monemi nimis iportun fuit
In cui aspectu pallens a tremens. ad
ccumstantes clamabat. Date mi gla
dium. ut repellā a me hūc q me in
festat uirum nigrumū. Dicentib eis.
nemuīe hic uidem. uuoca dm. mis
ille desperatus respondit Quid michi
posset pdesse. si m illum uocarem.
Vultum inquit. Tuū ille. Ds si po
tes adiuua me. sicq; expiauit. Sa
tis timeo q modicū ei pfuerit tā iste
ma tam cerota uuocatio;. liii

Eodem tempe seruus qdam aliqn
cursor ottonis archidiaconi leodi
ensis. officiū suum deserens. multi
tudini pdonum. que rutta uulgo dr
associauit Inter quos enim seniomu
nanq. et enim p insulam se repletis.
socijs facere consueuat peccator absolutionē. Die quadam dugb ex eis uide
tibus duos canes domin eis imisit. a
quib totus laceratus. et extinct penam
soluit depdationis atq; uiolationis diui
norū sacramentorū. Quia pdam homicidia frequenter secum. aliqua pfe
ram exempla de morte miserabili homi
Ur anni duo liiii Scidanum
elapsi sunt qd cuius qdam monas
terienslis defunctus. Hic cui omnium
et pecunias multas filio suo unico di
misit. ille luxuriose viuendo cū me
retricib in tabnis omia sua mobilia
consumpsit. Domū u sorori suo uendes
et abiens. pcum illi in breui dilapi
dauit si necessitate compellente. ad eum
dem suū sororiū rediens. ab eo tum pro
uorem tū pter uenditā possessionē
deceptus est. Quem cui primum honeste
satis ac deinde negligenter tractaret.
ille ex indignatione eum deserens. do
mū uenditam repetiuit. se ei inuentū
requerens. A quo cū nichil p iusticiam
siue p minas obtinere posset. uipen
ui illum i medio foro occidit. Qor i
ecclam sci pauli fugiens clericis cam
tib clamare cepit Vos domum defen
dite libratem uram. Qd et fecerunt.
Veniens ad eum uir honesti. ifide
sua eum educere uoluerunt. uolentes
uir ipm et occisi amicos componere.
misericordiam illi. Qd cum primum accepisset. mor habito secum consilio. respo
dit Non egrediar. absolutus sitis a pol
licito juramento. Quem post paululū

unus er sodalib' uocans. aut. Cri bernar'
de eri' unu optimu in tali uendit ta
bna. Quos secut. p modicum pditus e
et captus. Requisit eu cur erisset de ecc'
respondit. Ita mihi ardere' uidebatur
pauimentu sub pedib meis. ut susti
nere ñ possem. Posito eo in rota' eu ma
ne scolares ad eum uenissent. et dicent
bernarde' uuus adhuc? fuat enim lit
terat. respondit adhuc uuo. Mox q;
subiecit. In nocte transacta campum
istu plenum uidi demonib;. Nullu
tamen signum Vbum p entrudinus
ab eo uidere uel audire' potuerun. lv

Cum tempe' qdam tres latrones'
furta colonu rotali pena pleni
fuissent. ego altera die' cum ceris scola
rib accurrens. q ab uno illoz qui adh
uuebat dicebant audiuj. Requisitus
qua hora mortuj fuissent socij ei' respo
dit. Hac nocte quando mortuus e iste
q furta me sedet' tot campus eius
fuerat repletus. Qs demones intellex
im in specie' corum aiam egisam ex
spectantu. Jam hec miser ille uidis
set ñ una qdem uice nob audientib;
dm inuocaut. nichil habens gtiois.
Ex q colligu qd hij q male' uiuunt.
sepissime male finiunt. indignu mua
ta in pseam qm i furto. Qm crudele'
pecin fit sanguno fundere'. i disse
siones fouere. plens e exemplu. lvi

In epatu colonensi due gnationes
rusticoz inimicitias mortales exer
cebant. Habebant aut duo capitu
duos uidel rusticos magnanimes.
ac supbos. qui semp noua bella suscitabant.
suscitata fouebant. nulla fieri pacem p
mittentes. Diuino g nutu fcm e. ut
ambo uno die morerent. Qua de una
erant parrochia noie nuenkinge. qa sic
domino placuit. qui p illos dissensions
malu ostendere' noluit. in una fossa cor
pa eoz sunt posita. Cum res et mandu
ta. Cunctis qui aderant uidentibus cor
pa eadem dorsa uerterunt ad inuicem.
capitib. calcibus. ipisq; dorsis. tam in
petuose' collidentib;. ut caballos indo
mitos putares. Mox unu extrahentes
remoti in alio sepulchro tumulauint.
et facta e rura eorde mortuoz. causa
pacis et concordie' uiuoz. Hovicus.
Puto animas eoz magna habuisse in
inferno rixam. Mona. De hoc questio
nulla e. No. Sids sic discordias rix
as j uas punit in sclarib. puto qd
eadem uicia plurimu abhorrat imp
sonus claustralib;. Mona. Hoc uno tibi
ostendam exemplo. lvii

Non est diu qd in quadam domo
ordinis nri edificium qddam ad us
monachoz factum g. Quod qdam con
uisoz uidens j mundens. diabolo cor
eius iflammante. aliqs ad deiectione
eidem opis inceraut. Cum ei uenisset.
cu instrumentis suis. an refectorium
monachoz. auctor tante conspiratio
nis corruit et exspirauit. Quo uiso ce
teri ualde timentes cu multa festina
tione et humilitate uenerunt ad pedes
abbatis. pecin suu confitentes. a quo
penitentia suscepunt. Corpus uero

ofpiratoris in campo sepultu e. Postea ad
penitentiam conuisor sicut nobis retulit ab
bas mi qui audiuit abbas predictus pe
tiuit uenia in capitio genali ut liceret
ei corpus prectum ponere in cimiterio.
si non recordor utrum fuit ei concessum
vel negatum. Referam tamen nunc aliqua ex
empla de uitio luxurie que luxuriosos
satis queant terrere. lviii

Apud traiectum inferius ante annos
paucos sicut mihi retulit ei concanonicus
clericus quidam definiti esset quod sciamonia
lem uelatam corrupit. Vt autem ipse os
tenderet quin grauis sit culpa ipius spon
sam uiolare. tale signum in definicio
nibus posuit quod cunctis qui uide
re uel audire poterant certum erat. Polo
autem illud exprimere parens uereundie
femina quod forte lecte sit quod oferim.
Vt uella quidam diocesis colonien lviii
sis quam Luzheim dicit. puella quidam
cuidam honeste matrone ancilla an
aliquos annos definita. Satis enim
erat luxuriosa satis uaga. vt ualde se
cularis. Nocte quadam in somnis an
tribunal rapta e. in cui circuitu iu
dit anglos. et aplos martyres. et reliq
rum ordinum scos infinitos. aliab;
in medium deiectis. ille ad gloriam
iste ad supplicia iudicabant. Cumque
ancilla uideret et tremeret accusan
te conscientia. mox supplicat ad iudice
retendit. Cui ille misertus ait. Quid me ora
Da mihi minimum digitum tuum.
et ego dabo tibi manus meas. Ac si dicet.
Da mihi modicam fidem quod te de tu
ii uicijs emendes. et ego tibi dabo gratiam
meam. Sicque euigilauit. Que cum ui
sum retulisset cuidam religiose matro
ne nomine aleidi. que adhuc fuit est.
de uilla guizenniech. respondit illa. Mi
sera emenda uitam tuam satis admonita
es. Illa primum quidem timuit. sed timor
idem citius cessauit. Cumque in prius
uicijs pristinis subiaceret admonitio
flagella addunt. Nam cui post acrima
infirmitates exspirasset et nudata
super aream recta tantum linteamine
posita fuisset duo canes an domum
in curia se momorderunt. Superuenit ter
cius et quart. Deinde omnes canes uil
le qui se inuicem mordendo domum
intrantes. linteamen suppositum ab
strahentes. dentibus suis omnino
Qui uir a rusticis fustibus expulsi sunt.
Cadauer u sepulto. canes fugati re
deuntes super ei tumulum intrupta bel
la renouauerunt. Timeo enim quod anima
modicum habuerit pacis. sicut multi
interpretati sunt. Et quia huiusmodi mu
lieres sepe magicis insistunt artibus
ut uehementius possint amari. gra
idem uetum. satis horrendum tibi
Ihasso uilla lx. Superiora exemplum
diocesis traiectensis femina quedam
misera die quadam pedes suos pelui
imponens. et extra illam retrorsum saltans
sic ait. Hic salto de potestate di in po
testatem diaboli. Cum diabolus mox ra
piens et in aera sustollens. multis qui
erant in uilla siue extra uillam uiden
tibus. ultra altitudines uenator tiistu

lit̃ra ut usq; in hodiernũ diem mus̃q;
compeiret. Hic in de male viuentibus
et male morientib̃ compta est. De hys
q̃ qui bene uidebant̃ uiuisse. si tamen
bene estimandi sunt. unũ tamen referã exemplũ

Hoc anno cũ Lxi. Sed quidam uidui
abbas mr̃i ire ad capitulũ generale.
Juxta firniacum. a quodam hospitalario
tam ipse quam abbas de seminiu cauta
tum satis susceptus est. Comedentibus
eis. idem hospitalarius erat enim hos
pitalis magister. sedebat ad latus henrici
cellerarij mr̃i. Qui post prandiũ dice
bat iam dicto abbati. Est uobis nota
homo iste? Cuiam inquit: homo bone
et religiosus. Respondit henricus. Credi
te in in malo statu esse. iã uinsa uisũ
habuit infernalem. Mane ũ celle
rario dicente missã. abbas mr̃i nescio
q̃ instinctu sicut ipse nob̃ referebat.
nichil aliud p̃ tota missã orabat. ũ
hoc: dñe. da michi bonum finem.
Eadem nocte p̃fatus hospitalarius.
ad uicinũ flumen solus uadens. uestes
exuit. et de ripa in aquas saltauit.
Et cum ibi mergi ñ posset. altius ascendit
locum querens profundior. Vigiles
de castro uidentes hec clamabãt. Bo
ne homo ñ est tempestiuũ tali hora
balneari. Erat enim nox natiuitatis
dñi mr̃i. Et d plura. et ingressum de lit
tore se p̃cipitans. limo profundi infixus
est atq; submersus. Et territi sunt ualde
audientes hec. scientes hoiem plerũq;
xxx. annis pauperib̃ seruuisse. Simi
le contigit cuidã conuiso in ordine nro.
qui p sanctissimo uiro ab omnib̃ habebat̃.

Nouicius Satisfactum fateor interrogati
oni mee. si adhuc unũ est qd̃ ~~adhuc~~
nosse uellem. Quidam putant mor
tẽ esse p̃sonam. quib̃ concordat q̃ mors
in specie hominis cũ falce in picturis
repsentatur. Monachus Hiuic fabule
sentiunt uidej. q̃ dicunt unũ ee an
glim a quo interficiẽt omẽ ge nus
humanũ. Trahunt autẽ auc to
ritatẽ ab eo loco ũ p angelim per
cussa sunt omnia primogenita egypti.
Qd autẽ mors satis dictum e in cap
primo hui distinctionis. Referam tibi
tamen aliqua occasione tue interrogati
onis unde satis mereris. Lxii

Sicut ueracitter audiui. matrona
qdam nobilis in epatu coloniensi.
annos paucos infirmata e. Que
cum in extremis agere uideret. multe
q̃ matrone tũ ex ordine nobiliũ atq;
ministrialiũ eum starẽt. inuncta e.
In ultima ũ collecta uocans ad se cog
natam suã. cũ tamen uix loqui posset.
ait. Se timeas ñ moriar m̃. Vidi hi
morte recedere a me. et in uade cleri
cum istum. digito eũ demonstrans.
Cyrum in modum in ipa hora femina
despata cepit meliorari. et clerici in fir
mari. adeo ut die octauo moreretur.

Nouicius In qua forma uidit morte? Oio.
Nescio: Si formã requiris. audi qd̃
d epatu coloniensi Lxiii. Secũdum
uilla eiu uocabl̃m e stamheim duo
milites habitabant. ex quib̃ unus
guntherus. alter hugo uocabatur.

stolte quadã cum ia dict gunthertus es
set ĩ partib; tãsmarinis: ancilla pue
ros eius ante qm ueniret cubitũ ad re
quisita naturę ĩ curiã ducebat. Que
cũ staret uir illos: ecce species quedam
mulieris in ueste niuea & facie palli
da contra ipos ultra sepem respexit.
Que cum nichil loqueret & ancilla
in as - pectu eius horreret monstrũ
idẽ - possessionem hugonis que pri
ma erat adiens ultra sepem illi
pdicto in respexit. deinde ad cimite
rium de quo uenerat rediens. Post
paucos ũ dies infans gunthern maior
infirmatus: ait. Septimo die mori
ar. Post alias septem dies morietur
diuina soror mea. Deinde p ebdoma
dã morietur soror mea minor. Qd ita
factũ est. Post mortẽ ũ infantũ mat
& ancilla de qua supdictum ẽ: defunc
te sunt. Eodem tempe obiit hugo mi
les. ⁊ filius eius. Hęc testis fidelis est
gerlacus subprior noster.

Lviii

Simule contigit ĩ ecclia buunensi.
Tempe qdam dictis uespis. cum
scolares in po crepusculo ludos exercerent
ĩ claustro: uiderunt de uno sepulchro
ĩ quib; canonici solent sepeliri speciem
qndam humane forme egredi q sup
aliqua sepulchra deambulans. ĩ qdã
sepulchrum se demisit. Post breuetps
mortuus ẽ qdam canonicus. & in eodẽ
tumulo de quo fantasma uid egressũ ẽ
positus. Deinde post paucos dies alt
canonicus in eadẽ ecclia mortuus. & in lo
co ubi ingressum fuerat sepeliti. Vrian
bumensis monachus mr idem uisum
interfuit. huiusmodi uisionib; quando
q; fictura p significant. Nouit. Sectm h
que dicta sunt: Beati qs dominus ue
nerit uigilantes. Moral. O occasione
hui uerbi referam q nup audiui. Lix.
Cum ĩ alia domo ordinis nri dia
conus legisset euangliũ de con
fessoribus. scil Vigilate qr nescitis qua
hora dominus uester ueniur sit: ubis
eisdem completis. qdã monachus in
choro cecidit & expirauit: Innuerũt
omes uerbor dominũ effectum obsidan
tes. Vñ fr quia nescim qua hora dis
mr ueniur sit: uigilem fide: uigilem
& ope: ut cum uenerit & p morte pul
sauerit. obsestum & leti apiam ei. Qd
nobis prestare dignetur dominus nost
ihc xpc: q ueniur ẽ iudicare viuos
& mortuos & secm p ignem. Amen.

Explicit undecima distinctio.

Capitulum.

De penis & gloria mortuor. ii De pena
ludewici lantgrauii. iii De pena cuiusdã
principis alonaiue. iiii De clerico cui corp
diabolus loco anime uegetabat. v De pena
wilhelmi comitis uilacensis. vi De pena sa
cerdotis cui anima parrochiani sui agrauiuit
ĩ purgatorio. vii De pena scolteti de kolmert
q missus ẽ in wleamũ. viii Item de scolteto
de leggenich q in eadẽ monte missus ẽ. ix
Item de brunone de flureyt. q ĩ eadẽ wleamũ
precipitatus ẽ. x Item de pena brunonis filii eius
cui ĩ infeno pprinatum ẽ. xi De eqiurdomi
lite qui se erexit ĩ feretro. xii De decano pa
lermensi cuiem ver aperiri iuuitauit admon
te gilbi. xiii De pena bertolfi ducis cyrnigie.